

19 LIS 2025 IZVJEŠTAJ

SJAJNO GOSTUJUĆE OTVORENJE SEZONE

Nomadske kartografije zvuka: Hashtag Ensemble i (ženska) poljska mlada nova glazba

MARTINA BRATIĆ

Foto: Vedran Metelko/CA

SHARE

POLJSKA

HASHTAG ENSEMBLE

AGATA ZEMLA

ALEKSANDRA KACA

ANGELICA NEGRÓN

PAWEŁ MALINOWSKI

WOJCIECH BŁAŻEJCZYK

HRVATSKA GLAZBA

MEĐUNARODNO

MARGARETA FEREC-PETRIĆ

SUVREMENA GLAZBA

Kako je u pozdravnoj riječi istaknuo Berislav Šipuš, ispred Cantus Ansambla, njihova aktualna obljetnička koncertna sezona, koja se osvrće na 25 godina uspješnoga djelovanja i brojnih umjetničkih suradnji, posvećena je onima kojima, kako je rekao, „dugujemo puno dobre nove glazbe.”

Foto: Vedran Metelko/CA

U svojemu standardnom modelu operiranja, suradnje za Cantus Ansambl tvore onu potentnu bazu razmjene, novog kreiranja i dijaloga među različitim kulturno-umjetničkim kontekstima. Čast otvorenja slavljeničke sezone tako je 13. listopada, koncertom naziva *Poljska mlada nova glazba*, u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskog, pripala varšavskome **Hashtag Ensembleu** – grupi čija organizacijska filozofija otkriva puno o njihovoj kolektivnoj dinamici, demokratskim principima i otvorenom, fleksibilnom pristupu stvaranju glazbe.

Čitajući iscrpan i informativan [intervju](#) urađen neposredno pred zagrebački koncert, stekli smo prilično izravan uvid u principe njihova funkcioniranja: fluidnost uloga, zajedničko autorstvo i stalno pre-razmještanje u traganju za novim oblicima glazbene komunikacije prema publici. Takav kolektivni *modus operandi* mogao bi se tumačiti kao snažno rezonirajuć s filozofskim idejama Rosi Braidotti o posthumanome subjektu i kolektivnoj dinamici: u kontekstu ansambla, ti se koncepti konkretiziraju kroz svakodnevnu praksu, pretvarajući grupu u *živi organizam* koji se neprestano mijenja, uči i evoluiraju zajedno sa svojim članovima i publikom.

Foto: Vedran Metelko/CA

Uspostavljen kao glazbena zadruga, bez stalnoga voditelja, tvori ga otvorena kreativna grupa koja se neprestano mijenja, ulazi i izlazi iz vlastitih granica djelovanja. Taj model funkcioniranja – slobodan, kolektivan, procesualan – gotovo bi se savršeno mogao promatrati unutar kontura onoga što filozofkinja Rosi Braidotti naziva *nomadskom subjektivnošću*: načinom bivanja koji nije ukorijenjen, nego je u stalnome *postajanju*, redefiniranju; u mreži odnosâ između ljudi, tehnologijâ, prirode i zvuka.

Foto: Vedran Metelko/CA

I doista, koncert ansambla Hashtag u Malom Lisinskom doimao se otvoreno i transformativno poput kakvoća živog organizma koji diše zajedno s prostorom i publikom i koji, možda još i važnije, ima toliko smisla i vrijedne materije kojom će posredovati željeno. Pri tome je njegova tematska okosnica, kako su u intervjuu i najavili, bila odnos čovjeka i okoliša, odnosno, posljedice ljudskih odluka i načina na koje, kao društvo, živimo. U toj je konstelaciji posebno do izražaja došao tematski ujednačeniji, konceptijski smislono briketiran skup skladbi – dviju poljskih, jedne portorikanske skladateljice i *naše* – Margarete Ferek-Petrić.

Koncert ansambla Hashtag u Malom Lisinskom doimao se otvoreno i transformativno poput kakvoća živog organizma koji diše zajedno s prostorom i publikom

Taj su nukleus programa, dakle, činile poetike koje, premda međusobno različite, dijele zajednički imaginarij prirode, materije i cikličnosti života. Ovakav tihi ali snažni kontinuitet dao se čitati kao neka vrsta vitalne linije koja se proteže od snažnog i važnog ženskog glasa u povijesti glazbe prošloga i ovog

stoljeća – Kaaije Saariaho – inspiriranog transtemporalnim prirodnim fenomenima – do suvremenih ženskih glasova okupljenih ovim koncertom, a koji o prirodi i *prirodnom* progovaraju kroz filtere društvene krize, nesigurnosti, ekološke ugroženosti i posthumanističke svijesti.

Foto: Vedran Metelko/CA

Večer su uokvirila dvojica skladatelja, s prvom i posljednjom skladbom večeri. **Paweł Malinowski** (*1994.) je skladbom *Paradise Blue (We'd Never Be Apart)* (2020.), za bas klarinet, harmoniku i elektroniku, u pomalo obeshrabrenoj viziji sadašnjosti, prošaranoj užasima „kapitalističkoga realizma“ – kroz ironiju i očudenje nastojao ponuditi kritičko preispitivanje iluzije napretka i tehnologije.

Foto: Vedran Metelko/CA

Nakon Malinowskijeva ‘prologa’, u kojemu se tvar probudila, uslijedila je skladba **Angelice Negrón** (*1981.), *Dust* iz 2015. godine. Pisano za flautu, klarinet, violinu, violončelo i (snimljenu) elektroniku, djelo evocira pejzaž, odnosno, mjesto življenja nakon katastrofe. Elektronika, koja zvuči poput ženskih glasova, otvara prostor melankolije i boli, s akustičnim instrumentima koji komuniciraju onkraj gestâ ili motivâ.

Foto: Vedran Metelko/CA

U toj panorami, naime, nema dramatskoga luka; postoje samo disanje, težina zraka, i jedan tihi ali jedva vidljiv tračak nade, a koji možda, samo možda, može značiti „početak nečega novog“, kako to pojašnjava Angelica Negrón.

**Elektronika, koja zvuči poput ženskih glasova,
otvara prostor melankolije i boli, s akustičnim**

instrumentima koji komuniciraju onkraj gestâ ili motivâ

Margareta Ferek-Petrić (*1982.), u svojoj skladbi *Climate Burn-Out*, iz 2018., pisanom za flautu, klarinet, violončelo i klavir, pomiče fokus na vrijeme, njegovu prolaznost i iscrpljenost. Između Nietzscheovih stihova – napose idejâ o uništenju, smrti, banalnosti i dosadi – i parodiranih glazbenih klišeja: metronom koji lijeno otkucava, šansonski ton klarineta, sitni groteskni detalji – otvara se slika svijeta koji se vrti oko vlastite osi, ali više nema snage za promjenu.

Foto: Vedran Metelko/CA

Ovakav se nacrt Margarete Ferek-Petrić primjereno oslanja na još jedan pojam Rosi Braidotti, onaj *posthumanističkoga umora* (engl. posthuman fatigue), u kojemu kriza nije samo ekološka ili društvena, nego i egzistencijalna: svijet je iscrpljen, a s njime i mi, nesposobni reagirati, uvučeni u ciklus ponavljanja i melankoličnoga stagniranja. Kroz glasove instrumenata, fragmentirane motive i groteskne intervencije, skladba artikulira taj isti umor posthumanoga subjekta, pokazujući kako glazba može reflektirati i propitivati stanje iscrpljenosti svijeta, odnosno naše mjesto u njemu.

Svijet je iscrpljen, a s njime i mi, nesposobni reagirati, uvučeni u ciklus ponavljanja i melankoličnoga stagniranja

U *Coal* (2020.) Aleksandre Kace (*1991.), za flautu, klarinet, violinu, violončelo, *sampler* i živu elektroniku, inspiriranoj crno-bijelom slikom Franza Klinea, *Mahoning* – a koja apstrahira pensilvanijsku rudarsku tradiciju – život se ponovno pojavljuje kroz materiju samu. Elektronika i akustični instrumenti stapaju se do granice prepoznavanja; ono što čujemo više se ne poklapa s onim što vidimo ili, pak, s onime što očekujemo vidjeti kada čujemo određeni zvuk.

Foto: Vedran Metelko/CA

Zvuk postaje tvar, linija, potez. Gotovo slikarska gesta u prostoru. Repetitivni motivi koji kruže gore-dolje podsjećaju na geološke slojeve, na sâm puls Zemlje. I u tomu susretu tehnologije i tjelesnosti krije se ono što Braidotti naziva *vitalnim materijalizmom*: svijest da sve što jest – i kamen, i glas, i algoritam – sudjeluje u istome kruženju života. Svijest da čitav univerzum pojmimo kao „beskonačnu i nedjeljivu tvar“ (Shaw 2015).

Najeksplicitniji biološki sloj večeri donijela je Agata Zemla (*1994.), svojom elektroakustičkom skladbom *To Bee or Not to Bee* iz 2021., pisanom za flautu, klarinet, violu, violončelo i elektroniku. Elektronički ‘roj’ pčela koji se prostorno kretao dvoranom evocirao je mikrokozmos biološkoga svijeta, životni ciklus od jajeta do smrti. U toj kompoziciji, u isti mah istodobno razigranoj i apokaliptičnoj, pčela postaje simbol postojanja samog: ona je oprašivač, posrednik, čuvar ravnoteže. Bez nje svijet nestaje, u kontekstu čega sugerirati alternativni naslov Zemlinoj kompoziciji, da glasi – *To Bee or Not to Be* – niti ne bi bilo potpuno promašeno.

Foto: Vedran Metelko/CA

Kao kontrapunkt ovoj organskoj liniji, završna skladba večeri, djelo **Wojciecha Błażejczyka** (*1981.) *Aether*, napisano 2020. za ansambl, elektromagnetske valove i *live* elektroniku, otvorilo je prostor elektromagnetskoga svijeta: zvuk nečujnih valova koji ispunjavaju naše urbano okruženje. To je pejzaž bez ljudi, svijet neživih šuma, signala i zračenja. U njemu više nema bića, samo neprekidno kruženje energije.

Upravo se kroz nehijerarhizirajuć i kolektivan pristup ansambla Hashtag pokazalo kako suvremena glazba može biti prostor suptilnoga preispitivanja i otvorenog slušanja, bez potrebe za naglašenim porukama ili zaključcima

No i ta distopijska vizija pokazala se kao dio iste mape ove večeri: čovjek, priroda i tehnologija u stalnoj međusobnoj preobrazbi, u istome nomadskom kretanju kroz prostor (zvuka), u istoj težnji za (samo)obnovom, za opstankom. I upravo se kroz ovakav, nehijerarhizirajuć (!) i kolektivan pristup ansambla Hashtag pokazalo kako suvremena glazba može biti prostor suptilnoga preispitivanja i otvorenog slušanja, bez potrebe za naglašenim porukama ili zaključcima.

Foto: Vedran Metelko/CA

Zagrebačka publika imala je priliku svjedočiti promišljeno oblikovanome koncertnom iskustvu, gdje ideje, zvuk i izvedba nisu mogli bolje zajednički funkcionirati – i na tome može biti iskreno zahvalna.

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije na temelju Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

SHARE

Moglo bi Vas zanimati

glazba.hr

Vijesti

VIJESTI
OGLASNA PLOČA
DAJ 5
CESARICA

Događanja

Slušaj & Gledaj

REPLAY
PODCAST
VIDEO PRIČE
RECORDING + SCORE
TJEDNI GRAMOFON

Čitaj

INTERVJU
IZVJEŠTAJ
RECENZIJA
PRIČE
KOLUMNE
DIGITAL & BIZ
RETROSPEKTIVA

Kontakt

IMPRESSUM
PRAVILA PRIVATNOSTI
POSTANI SURADNIK

CANTUS D.O.O.
BARUNA TRENKA 5
10000 ZAGREB
HRVATSKA
GLAZBA@GLAZBA.HR

CRAFTED BY EUROART93

NA VRH